

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SÜRELİDİR

7/12377

SAYI : B.02.0.007.00/ 206
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

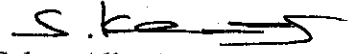
26.02.2010

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE**

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 11.02.2010 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-19747 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile Bakanlığuma gönderilen Adana Milletvekili Sayın Nevin Gaye ERBATUR'a ait (8 Adet) Yazılı Soru Önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 8 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 8 Yazı

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN NEVİN GAYE ERBATUR'UN
7/12377 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve 2008 – 2013 yılları arasını kapsayan Toplumsal Cinsiyet Ulusal Eylem Planı, mutlak kadın erkek eşitliğine ulaşmak için alınması gereken önlemleri ve sorumlu kurum ve kuruluşları belirlemesi açısından önemli bir adım olmuştur. Özellikle kadın ve kız çocuklarının eğitim hizmetlerine erişimi konusunda yapılacak olumlu çalışmalar kadınların toplumsal, ekonomik ve siyasi hayatta görünür hale gelebilmeleri için önemli olacaktır. Ancak planın yayımından bu yana gerçekleştirilen çalışmalara yönelik bir bilgilendirmenin yapılmayışı planın uygulanmasına yönelik endişe yaratmaktadır. Bu çerçevede;

SORULAR:

- 1) Eğitimin her kademesinde okullulaşmayan kız çocuklarının tespiti, okullulaşmalarının sağlanması için mevzuatın gözden geçirilmesi, işbirliği alanlarının belirlenmesi ve sorumlu kuruluşların kapasitelerinin güçlendirilmesi için yapılan çalışmalar nelerdir?
- 2) Kız çocuklarının okullulaşma oranını artırmaya yönelik teşvik politikalarının yaygınlaştırılması için alınan önlemler nelerdir?
- 3) Kız çocuklarının okullulaşma oranının düşük olduğu yörelerde okullulaşma oranını artırmaya yönelik mikro politikalar üretilmesi, politika uygulanmasına katkı sağlayan kaymakamlıklar, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi için ne gibi çalışmalar yapılmıştır?
- 4) Eğitimin her kademesinde kız çocuklarının okullulaşma oranlarının artırılması için burs, kredi imkanlarının geliştirilmesi, ekonomik ve sosyal destek sağlanması için ne gibi çalışmalar yapılmıştır?
- 5) Kırsal alanda kız çocukları için rol-model olan kadın eğitimcilerin sayısının artırılmasına yönelik teşvik çalışmalarında geline aşama nedir? Planın uygulanmaya başlandığı tarihten bu yana kadın eğitimci sayısı kaçtan kaç çıkarılmıştır? Toplam eğitimci sayısı kaçtan kaç çıkarılmıştır?
- 6) Kız çocuklarının eğitimde fırsat eşitliğinden yararlanmasının önünde duran engellerin bilimsel araştırmalarla tespit edilerek kız çocuklarına yönelik cinsiyet ayrımcılığına bağlı engellerin ortadan kaldırılması için yapılan çalışmalar ne aşamadadır?
- 7) Temel Eğitime çocuklarını göndermeyen aileler ile okulu terk etme riski taşıyan kız çocuklarının belirlenmesi, izlenmesi ve çözüm üretilmesi için yapılan çalışmalar nelerdir? Kaç aile ile temasa geçilmiştir?
- 8) Kız çocuklarının okullulaşma oranlarını artırmak için toplumsal bilincin geliştirilmesi amacıyla yapılan çalışmalar nelerdir?

- 9) Kız çocuklarının okullulaşmasının sağlanması ve terklerin önlenmesi için Milli Eğitim Bakanlığı e-okul veri tabanı ile MERNİS adrese kayıt sisteminin etkinliğinin artırılmış mıdır?

CEVAPLAR :

"Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı"nda belirlenen Strateji 1.1. "Eğitimin her kademesinde okullulaşmayan kız çocuklarının tespiti, okullulaşmalarının sağlanması için mevzuatın gözden geçirilmesi, işbirliği alanlarının belirlenmesi ve sorumlu kuruluşların kapasitelerinin güçlendirilmesi" olup, bu stratejinin gerçekleştirilmesine yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı sorumlu kurumlar olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda "Haydi Kızlar Okula" projesinin uygulanmasına devam edilmekte, ayrıca "Yetiştirici Sınıf Öğretim Programı" yürütülmektedir. Bunun yanı sıra "e-Okul Projesi" ile tüm öğrenci işlerinin internetten yürütülmesi sağlanmaktadır. Ayrıca temel eğitime çocuklarını gönderemeyen velilerin tespitine yönelik olarak, 2009-2010 eğitim öğretim döneminde, öğrenim çağı gelmiş öğrencilerin okullaşma oranı İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülen Adres Bilgi Sistemiyle takip edilecek ve bu çocukların e-okul sistemine otomatik kaydı yapılacaktır.

Ulusal Eylem Planı'nın ilgili bölümünde yer alan Strateji 1.2. "Kız çocuklarının okullulaşma oranını arttırmaya yönelik teşvik politikalarının yaygınlaştırılması" olup, bu stratejinin gerçekleştirilmesine yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı sorumlu kurum olarak belirlenmiştir. MEB tarafından bu kapsamda kadının aile ve toplum içindeki konumunun iyileştirilmesi, kız çocuklarının okullaşmasının artırılması, cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla yapılan 13 bölümlük "Penceremdeki Umut" adlı televizyon programları 2008 yılında iki kere TRT kanallarında gösterilmiş olup halen www.meb.gov.tr'de yer alan internet televizyonunda yayınlanmaktadır. Ayrıca 10 bölümden oluşan, ailede ve okulda şiddetin önlenmesini konu alan televizyon programlarının senaryoları tamamlanmış olup, yapım aşamasına geçilmiştir. Ayrıca ailede ve okulda şiddetin önlenmesini konu alan 3 adet spot program da www.meb.gov.tr'de yer alan internet televizyonunda yayınlanmaktadır.

Ulusal Eylem Planı'nın ilgili bölümünde yer alan Strateji 1.3. "Kız çocuklarının okullulaşma oranının düşük olduğu yörelerde okullulaşma oranını arttırmaya yönelik mikro politikalar üretilmesi, politika uygulanmasına katkı sağlayan kaymakamlıklar, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi" olup, bu stratejinin gerçekleştirilmesine yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı sorumlu kurumlar olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda MEB tarafından kız çocukları için Orta Öğretim seviyesinde okullaşmanın artırılması amacıyla yürütülen "Özellikle Kız Çocuklarının Okullaşmasının Artırılması Projesi" hedef kitesini ilk ve orta öğretim düzeyindeki kız çocukları, okulu terk etmiş veya terk etme riski olanlar, eğitime erişimi kültürel, maddi veya ailevi nedenlerle engellenenler, özellikle psikolojik rehberlik ve danışmanlıktan sorumlu olan öğretmenler oluşturmaktadır. Türkiye genelinde 43 ilde uygulanan Proje kapsamında 2011 Eğitim-Öğretim yılı sonuna kadar 12 ilde (Adıyaman, Bitlis, Diyarbakır, Gaziantep, Kars, Kayseri, Mardin, Samsun, Şırnak, Siirt, Tokat, Yozgat) 16 okul açılması planlanmaktadır. Ayrıca MEB tarafından temel eğitime çocuklarını gönderemeyen velilerin, ikna edilmesi ve yasal sorumluluklarının hatırlatılması kapsamında sorunlu bölgelerde bulunan 15 il valisi ve 25 ilçe kaymakamıyla erişim ve devamın izlenmesi toplantısı yapılmıştır.

Ulusal Eylem Planı'nın ilgili bölümünde yer alan Strateji 1.4. "Eğitimin her kademesinde kız çocuklarının okullulaşma oranlarının artırılması için burs, kredi imkanlarının geliştirilmesi, ekonomik ve sosyal destek sağlanması" olup, bu stratejinin gerçekleştirilmesine yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü sorumlu kurumlar olarak belirlenmiştir. Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu başarılı ve ihtiyaç sahibi öğrencilere burs, isteyen her öğrenciye öğrenim ve katkı kredisi vermektedir. 2008-2009 öğretim döneminde 91.257 kız öğrenciye öğrenim kredisi, 34.301 kız öğrenciye de burs verilmiştir. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Yatılılık ve Bursluluk Yönetmeliği çerçevesinde başarılı öğrencilere yönelik olarak burs imkanı tanınmaktadır. 2002 yılında burs imkanlarından yararlanan kız çocuklarının oranı %42 iken, 2008 yılında %47'ye çıkartılmıştır. Okullarda rehber öğretmenlerin bu konuda öğrencileri yönlendirmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Ulusal Eylem Planı'nın ilgili bölümünde yer alan Strateji 1.5. "Kırsal alanda kız çocukları için rol-model olan kadın eğitimcilerin sayısının artırılmasına yönelik teşvik edici çalışmalar yapılması" olup, bu stratejinin gerçekleştirilmesine yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı sorumlu kurum olarak belirlenmiştir. MEB tarafından yapılan atamalarda kadın- erkek ayrımı yapılmadan puana göre atama yapıldığı belirtilmektedir. Eğitimci sayısına ilişkin verileri Milli Eğitim Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü derlemektedir.

Ulusal Eylem Planı'nın ilgili bölümünde yer alan Strateji 1.6. "Kız çocuklarının eğitimde fırsat eşitliğinden yararlanmasının önünde duran engellerin bilimsel araştırmalarla tespit edilerek kız çocuklarına yönelik cinsiyet ayrımcılığına bağlı engellerin ortadan kaldırılması için gereken çalışmaların planlanması ve uygulanması" olup, bu stratejinin gerçekleştirilmesine yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurulu sorumlu kurumlar olarak belirlenmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından temel eğitime çocuklarını göndermeyen velilerin tespiti yapılmaktadır. Ayrıca Adrese Dayalı Kayıt Sistemi ile e-Okul veri tabanı karşılaştırılmakta ve sistem dışındaki çocuklar adresleriyle birlikte il ve ilçe ölçeğinde belirlenmektedir. Bu verilere göre il ve ilçe düzeyinde net okullulaşma oranlarının belirlenerek sorunun büyüklüğü ortaya konulmaktadır. Bunun yanı sıra E-Okul veri tabanı kullanıcılarına yönelik eğitim içeriği ve materyalleri geliştirilmiştir. Veriler okullar tarafından işlenmekte, görselleştirilerek etkin olarak kullanılmaktadır.

Ulusal Eylem Planı'nın ilgili bölümünde yer alan Strateji 1.7. "Temel Eğitime çocuklarını göndermeyen aileler ile okulu terk etme riski taşıyan kız çocuklarının belirlenmesi, izlenmesi ve çözüm üretilmesi" olup, bu stratejinin gerçekleştirilmesine yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı sorumlu kurumlar olarak belirlenmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından veri analizlerinde tespit edilen ilköğretime zamanında kaydolmama sorunu ve devamsızlık riski araştırması yapılarak, araştırma sonuçları kapsamında arama konferansları yapılmıştır. Ayrıca illerde erişim ve devamın sağlanması konusunda yerel kapasiteyi arttırmak ve erişim sorununu bütün boyutlarıyla görmeleri için "İl Eğitim Durum Raporları" hazırlanmış, söz konusu raporlar il mülki idare amirleri ve il eğitim yöneticileriyle paylaşılmıştır. Bunun yanı sıra eğitime erişimin önündeki engellerin belirlenmesi ve çözümüne yönelik strateji geliştirilmesi için araştırmalara başlanmıştır.

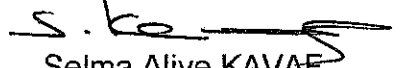
Ulusal Eylem Planı'nın ilgili bölümünde yer alan Strateji 1.8. "Kız çocuklarının okullulaşma oranlarını artırmak için toplumsal bilincin geliştirilmesi" olup, bu stratejinin gerçekleştirilmesine yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Radyo Televizyon Kurumu sorumlu kurumlar olarak belirlenmiştir. TRT tarafından 2009 yılı içerisinde birçok televizyon ve radyo yayınında kız çocuklarının eğitimi konusu

işlenmiştir. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı tarafından TRT 6'da yayınlanması planlanan tanıtım programlarıyla ilgili toplantılar devam etmektedir.

Ayrıca Bakanlığımıza bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen gerek yurtiçi gerekse yurtdışı tüm etkinliklerde kız çocuklarının okullulaşması, kadın okur-yazarlığının artırılmasının önemi vurgulanmakta, ayrıca KSGM-TRT işbirliğinde hazırlanan kız çocuklarının eğitimi konu alan "Yarınım Aydınlık Olsun" filmi ilgili tüm taraflara dağıtılmaktadır. Ayrıca Türkiye Radyo Televizyon Kurumu tarafından yıllık olarak hazırlanan "TRT Genel Yayın Planı"nda "kız çocuklarının eğitimi" konusuna yer verilmesi Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünce her yıl önerilmektedir.

Ulusal Eylem Planı'nın ilgili bölümünde yer alan Strateji 1.9. "Kız çocuklarının okullulaşmasının sağlanması ve terklerin önlenmesi için Milli Eğitim Bakanlığı e-okul veri tabanı ile MERNİS adrese kayıt sisteminin etkinliğinin artırılması" olup, bu stratejinin gerçekleştirilmesine yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı ve Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü sorumlu kurumlar olarak belirlenmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından MEB-e-Okul veri tabanı devamsızlık ve okul terkinin izlenmesi için etkinleştirilmiş olup, ilköğretime kayıtsız çocuklar ekranı kurulmuştur. Ayrıca İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Adrese Dayalı Nüfus Kayıt sistemi verileri sürekli güncellenmekte olup, söz konusu veriler ilgili kurum ve kuruluşlar ile paylaşılmaktadır.

Saygılarımla.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı